



Fødevareforbundet NNF's ordinære kongres 2021

MUNDTLIG BERETNING

**v/Forbundsformand Ole Wehlast
23. september 2021**

DET TALTE ORD GÆLDER

Som ung gav kammeraterne Steen øgenavnet "Fætter Muskel".

For når der skulle bruges hjælp og rå muskelkraft, stod Steen altid klar.

Først som rørsmed, siden som flyttemand og endelig som slagteriarbejder.

Men selv den stærkeste muskel kan miste kraften.

Efter et langt liv med hårdt fysisk arbejde led Steen af gigt i stort set alle led og havde dertil kronisk betændelse i kroppen. I sommeren 2016 kom Steen oveni alt det andet ud for en arbejdsulykke. Og først efter to et halvt års kamp fik han sin seniorførtidspension. Desværre stopper historien ikke her.

Livet som pensionist er slet ikke, som Steen håbede, det ville være. Fem gange om dagen ligger han i sin seng for at hvile sig. De mange små hvil og masser af smertestillende piller er nødvendigt, for at han kan holde smerterne ud.

Og han bliver trist ved tanken om, at han ikke kan spille fodbold med børnebørnene, lave mad, passe haven eller bare læse sin avis. Som han kunne engang.

Og jeg bliver rigtig trist over, at vi som samfund ikke er blevet klogere. Og forbandet over, at sagsbehandlingen tager så lang tid. Og vred over, at voksne mennesker, der har slidt og slæbt hele livet, ydmyget skal stå med hatten i hånden nede på kommunen.

Jeg er sikker på, at vi allesammen kender en Steen. Eller en Kurt, en Kirsten, en Allan, en Berit eller en Freddy. Og helt sikkert en Arne. Som kunne fortælle nøjagtig den samme historie.

Jeg har mødt rigtigt mange af dem i min tid som tillidsvalgt i Fødevareforbundet NNF. På møder i afdelinger og besøg på virksomheder. Jeg har set deres blanke øjne og mærket deres faste og varme håndtryk, når jeg lovede dem, at de ikke var alene.

At vi stod bag dem. Med hele vores stærke fællesskab. Med vores fulde styrke.

Vi har grinet indforstået sammen af det absurde og det uforståelige. Og vi har grædt over håbløsheden, når modet var ved at svigte.

Værdig tilbagetrækning

For 5 år siden var mit budskab til kongressen, at afskaffelsen af efterlønnen var den største svinestreg, politikerne har begået overfor de danske arbejdere i min levetid. Det mener jeg stadig.

Ikke fordi jeg er imod princippet om, at pensionsalderen for nogle godt kan stige - men fordi nedslidning var, og stadig er, den absolut største udfordring for de danske fødevarerarbejdere.

Og fordi vi alle skal have ret til en værdig tilbagetrækning. Det var lige her – i den her sal i Aalborg, at vi satte os et mål.

Et ambitiøst mål om at færre skal blive ødelagte af deres arbejde.
Og et retfærdigt krav om en pensionsalder, som passer til det arbejdsliv, vi hver især har haft.

Vi har hyldemeter efter hyldemeter stående med rapporter gennem de sidste 40 år, som har dokumenteret, at fødevarerarbejderne har flere arbejdsskader, er mere syge og endda dør tidligere end andre faggrupper.

Alligevel har det været en kamp at få politikerne, medierne og beslutningstagerne til at forstå, at afskaffelsen af efterlønnen efterlod os med et problem.

Eller rettere – efterlod tusindvis af lønmodtagere alene i ingenmandsland.

Uden hjælp.
Uden håb.
Uden drømme.

Men med en krop, der gør alt for ondt. Og med frygt for måske at skulle gå fra hus og hjem, fordi det ikke længere går.

Går - at gå på arbejde.
Går - at løfte barnebarnet og læse en godnathistorie.
Hvor selv de mindste ting i dagligdagen virker store og uoverkommelige.
Hvor de letteste opgaver pludselig bliver tunge.

Og hvor et nej til hjælp fra kommunen får dig til at kigge en ekstra gang i pille-glasset.
I lang tid mødte vi rigtigt mange politikere, som blot rystede på hovedet med en forklaring om, at medlemmerne jo blot kunne søge en førtidspension. Som om at de offentlige kasser pludselig stod åben for alle!

Det var tydeligt for os, at de fleste folketingspolitikere med få - men vigtige - undtagelser var mere optaget af helt andre ting. Og imens, så talte den daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen lystigt om at hæve pensionsalderen yderligere.

Vi satte alt på et bræt

Jeg tror, det var efter en debat på Folkemødet på Bornholm tilbage i 2017, at det gik op for mig, at vi ikke kunne komme videre med vores kamp for en værdig tilbagetrækning.

Vi havde kongressens opbakning.
Hovedbestyrelsen stod samlet.
Og medlemmerne var 100 procent bag os.

Men vi kunne ikke skabe tilstrækkelig opmærksomhed om sagen.
Uanset hvor god og retfærdig, vi selv syntes den var.

Turde vi satse hele butikken på en eneste sag?
På et eneste mål. Når alle sagde, at det var næsten umuligt.

Det gjorde vi!

Vi satte alt på et bræt, og vi var klar over, at der lå en lang og sej kamp foran os.

Vi hyrede nogle af landets skarpeste lobbyister.

Vi lagde en hel ny strategi.

Vi stoppede med at pege på løsninger.

I stedet skulle vi gøre det umuligt for politikerne ikke at forholde sig til de åbenlyse skævheder med nedslidning og pension. På alle tænkelige måder skulle vi få sagen til at fylde i politikernes bevidsthed.

Vi skulle møde dem overalt i landet og fortælle dem hver vores personlige historie.

Og vi skulle få socialdemokraterne til at tage ejerskab over sagen og gøre den til deres egen.

Det var svært. Nogle gange skal der helt ekstraordinære ting til for at råbe medier og politikere op.

Jeg var inviteret ind i P1's politiske magasin, Slotsholmen. Her foreslog jeg simpelthen, at vi helt afskaffede efterlønnen – eller det, der var tilbage - mod at politikerne til gengæld erstattede den med en ordning, målrettet de nedslidte.

Det provokerede mange. Også mange her i salen.

Jeg var nok ikke verdens mest populære formand den dag. Det forstår jeg godt. Men det lykkedes at få sat en ny dagsorden. Vi fik sat tingene på spidsen.

For hvorfor skulle "Slagter-Lars" og "Akademiker-Thomas" gå samtidig på pension, når nu deres arbejdsliv havde formet sig vidt forskelligt?

Budskabet viste også omverdenen, at vi ikke bare krævede noget, men også var parate til at betale en pris. Det var en indstilling, som både Socialdemokratiet og ikke mindst den daværende borgerlige regering manglede fra fagbevægelsen.

Og vigtigst af alt: Budskabet åbnede dørene på Christiansborg. Nu ville både De Radikale og Dansk Folkeparti, og sandelig også den daværende beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen tale med os.

Undervejs havde vi møde med hele den radikale folketingsgruppe, og jeg blev inviteret med i regeringens Seniortænk tank, som gav os endnu en platform, endnu en talerstol for vores synspunkter. Selv Landbrug og Fødevarer fik vi med i en fælles kronik. Igen og igen gentog jeg de samme budskaber, og indimellem følte jeg mig ærligt talt som lidt af en papegøje.

Stormøder over hele landet

Men én papegøje gør ingen forskel alene. I afdelingerne blev der født den fremragende idé at få politikerne hevet ud fra Christiansborg til møder med almindelige mennesker.

Det var ikke nok at smække rapporter og tal på bordet.

Politikerne skulle høre historien fra medlemmerne selv.

De skulle have sat ansigt på smerterne.

De skulle selv se de blanke øjne.

De skulle høre de rystende stemmer.

Vi satte alle sejl til for at sparke døren ind hos de tre partier, der i hvert fald dengang gjorde forskellen i dansk politik. Socialdemokratiet, Venstre og Dansk Folkeparti.

Vores lokalafdelinger udførte en kæmpemæssig politisk indsats.

Vi kørte massive kampagner i lokale medier.

Vi skrev læserbreve.

Fik artikler i aviserne.

Og ved seks stormøder valgte flere end 2500 medlemmer, borgere og vælgere at fortælle landets politikere om deres virkelighed.

Kan I huske stemningen derude ved stormøderne? Tre kvarter før mødets start. Så begyndte folk af komme. I god tid som altid. Vi måtte bære ekstra stole ind. Interessen var overvældende.

Det var noget, der blev talt om på Christiansborg. Også når vi bagefter opsøgte politikerne. Sjældent har jeg været så stolt af vores afdelinger i Fødevarerforbundet NNF.

Aldrig har jeg været mere rørt over de mange, mange medlemmer, som valgte at stille sig op på den store scene og konfrontere politikerne med virkeligheden igennem deres egne personlige fortællinger. Det var stærkt. Skal vi ikke give dem en stor hånd, alle sammen?

Den bedste dag

Den 22. januar 2018 gav vores indsats pote. Den dag i dag står det for mig som en af de bedste dage i min tid som forbundsformand. Det, som vi havde kæmpet og slidt så meget for som fagforening igennem så lang tid, var endelig lykkedes.

Socialdemokratiet indkaldte til pressemøde. Vi havde ikke skrevet deres udspil. Men vi kunne næsten lige så godt have gjort det.

Samtlige nyhedsudsendelser og avisforsider blev ryddet. Mette Frederiksen, som havde præsenteret udspillet til en ny pensionsordning, skulle på virksomhedsbesøg, og vi sørgede naturligvis for, at det blev indenfor fødevarerindustrien.

Med to kamerahold og en forbundsformand i bussen gik turen med Mette ned til Bisca i Stege. Vores medlemmer fyldte hele sendefloden og tv-avisen den aften. Det var guld værd for vores kampagne.

Seniorpension

Men politik handler desværre ikke kun om at finde de rigtige løsninger. Det er i lige så høj grad som et skakspil, hvor modstanderen forsøger at tænke flere træk fremad og spolere et godt udspil.

Lars Løkke Rasmussen havde sit næste træk klar for at forhindre Mette Frederiksens plan i at blive til virkelighed. Jeg har mødt Løkke flere gange, og selv om vi ikke er enige i ret meget, så er han uden diskussion en snu, politisk ræv.

Han så hurtigt, at socialdemokraterne ville få brug for Kristian Thulesen-Dahl og Dansk Folkeparti,

hvis der skulle sikres flertal for en tidlig pension. Lynhurtigt indledte han et overraskelsesangreb og indkaldte til forhandlinger om nedslidning og ændringer i ordningen om seniorførtidspension.

Vi var samlet til hovedbestyrelsesmøde og gik straks i arbejdstøjet. Vi suspendede hovedbestyrelsesmødet og lagde en plan. For hvis Thulesen-Dahl hoppede på Løkkes galej, ville vores kamp for tidlig tilbagetrækning blive rigtig svær.

Afdelingsformændene og de tillidsvalgte tog opgaven med at mobilisere medlemmerne, mens vi i forbundet fik styr på alt fra politi-tilladelser til pressekontakt.

Fredag morgen, da partilederne for rullende kameraer mødte op til forhandlinger, blev de mødt af demonstrerende NNF'ere, bevæbnet med regnslag, skilte og pjecer. Enkelte var endda gået direkte fra natholdet i Horsens og havde sovet i deres bil på parkeringspladsen for at være med.

Scenen foran Beskæftigelsesministeriet var sat. Løkke fik smidt socialdemokraterne ud af forhandlingerne, sådan at han kunne sidde alene med Dansk Folkeparti og indgå et forlig om at forbedre seniorpensionen.

Aftalen betød, at seniorer med meget ringe arbejdsevne fik langt bedre mulighed for at få tilkendt, hvad der svarer til en førtidspension. Og ved I hvad?

Det var faktisk også en stor sejr for vores medlemmer. Vi fik åbnet nåløjjet til en seniorførtidspension, som rigtigt mange af vores medlemmer har fået glæde af. Det både var og er virkelig, virkelig godt.

Men Seniorpensionen løste jo slet ikke den udfordring, vi havde peget på. Der er jo en grund til, at vi taler om "Værdig Før Færdig". Det handler om, at skal kunne gå på pension, før vi bliver syge.

Og det lykkedes heldigvis aldrig for Løkke at få Dansk Folkeparti til at love, at de sammen med ham ville modarbejde socialdemokraternes krav om at gøre tidlig tilbagetrækning til en rettighed. Løkkes skaktræk mislykkedes.

Valgkampen

Da valgkampen endelig blev skudt i gang, skruede vi endnu engang op for kampagnemaskinen. Med valgmaterialer ude på arbejdspladserne, annoncer i dagblade og sociale medier, vælgermøder og en pølsevogn, som nåede ud i de fjerneste afkroge af landet.

Valget handlede ikke kun om at sikre Mette Frederiksen som Statsminister, men også om et Folketing, hvor mindst halvdelen af mandaterne ville støtte vores krav om tidlig tilbagetrækning. Vi havde brug for enten De Radikale eller Dansk Folkeparti.

Og siden har vi lært, at netop pensionsspørgsmålet var den væsentligste årsag til, at socialdemokraterne vandt regeringsmagten og Mette Frederiksen statsministerposten.

Det forstod Mette godt, da hun som nyudnævnt statsminister på Amalienborg Slotsplads med faner og flag i baggrunden udnævnte netop værdig tilbagetrækning som den første og vigtigste opgave,

som hun personligt ville sætte sig i spidsen for at få gennemført.

Lige der – da slog mit hjerte en ekstra gang.

Og med Peter Hummelgaard som beskæftigelsesminister kom vi endnu et skridt tættere på målet. Peter og jeg havde igennem hele forløbet været i tæt kontakt, og Peter støttede fuldt og helt vores ønsker. Også socialdemokraternes daværende beskæftigelsesordfører Leif Lahn var en stor hjælp.

Ja, jeg tror godt, jeg med sikkerhed kan sige, at uden en socialdemokratisk regering, så var forslaget om tidlig trækning aldrig blevet til virkelighed.

Nu skulle en ny ordning skrues sammen. Den skulle komme de rigtige grupper til gavn. Vi bad Peter Hummelgaard om en model, hvor man – modsat efterlønnen – ikke blev straffet for at have sparet op i sin arbejdsmarkedspension. Eller modregnet fordi man fortsat har en ægtefælle på arbejdsmarkedet. Begge ønsker kom med i det endelige forslag.

Det blev dog ikke nogen let fødsel. Der skulle gå rigtig lang tid, før en aftale kom i hus. Først kom overenskomstforhandlingerne i vejen. Vi ville helst ikke have udspillet om tidlig pension til at forstyrre overenskomstforhandlingerne. Og snart viste en langt større forhindring sig på banen.

Corona

I januar 2020 havde vi inviteret os selv på kaffe hos sundhedsminister Magnus Heunicke. Vi skulle samle op på den nye aftale om tobak og sikre, at den nye og ganske fornuftige tobakslovgivning i Danmark ikke kom til at gå ud over vores eksport af pibetobak, snus og røgfrie produkter.

Det er jo altid lidt specielt at snakke tobak med en sundhedsminister, men Magnus havde fødselsdag, og vi havde taget en gave med. Så stemningen var i top. Men inden mødet var slut, blev vi afbrudt af en meget alvorlig embedsmand. Der var hastemøde om corona.

Det var i januar, og jeg kan huske, at jeg smilte lidt ad Alvoren. Der gik nøjagtigt en måned og seks dage, før vi igen skænkede corona en tanke.

Vi havde en større delegation af tillidsfolk i Bruxelles. Den dag de ankom, blev der lukket for alle besøg i Parlamentet, og de blev den sidste gruppe, der blev lukket ind i kommissionen. Vores folk nåede helt bogstaveligt med det sidste fly ud af Belgien.

Tre dage senere var der pressemøde i Statsministeriet. Store dele af Danmark lukkede ned. Ja, nogle gange kunne man få det indtryk, at alt i Danmark var lukket og slukket. Men sådan var det jo ikke. I passede jeres arbejde. I industrien og i butikkerne.

Velvidende at I udsatte jer selv og jeres familier for smitterisiko.

I har i den grad taget en tørn for holdet, da nationen havde brug for det.

Jeg har stor respekt for den måde, coronakrisen er blevet håndteret på ude i virksomhederne.

I producerede fødevarer midt i ukendt og utrygt land.

Husk på, at ingen af os dengang anede, hvad vi stod midt i.

Jeg kom for eksempel til at sige på TV2 Nyhederne, at der aldrig ville komme corona ind på de danske slagterier. Men ligesom Søren Brostrøm og andre måtte jeg æde mine ord i mig igen.

Helt galt gik det på Danish Crown i Ringsted, hvor virksomheden på få dage gik fra ganske få til 168 smittede. Og fabrikken måtte lukke produktionen i 14 dage. Det blev noget af en øjenåbner.

Med opbakning fra DI og os indgik tillidsrepræsentanterne og Danish Crown en Covid-19 lokalaftale. Aftalen beskyttede vores medlemmer bedre imod smitte på arbejdspladsen og gav økonomisk tryghed med løn ved corona-relateret fravær.

Også på mejeriområdet lavede vi en rigtig fornuftig aftale med arbejdsgiverne, som blandt andet sikrede, at mejeriansatte med sårbare ægtefæller kunne blive hjemme med fuld løn.

Og bliver man smittet på arbejdspladsen, er der naturligvis tale om en arbejdsskade. Her har vi i den grad været på pletten. Indtil videre har flere end 300 medlemmer fået anmeldt Covid-19 som en arbejdsskade med hjælp fra Fødevarerforbundet NNF. Det er rigtig vigtigt! For vi ved jo ikke, om der kommer langtidsskader af corona. Men hvis der gør, skal vores medlemmer været sikret bedst muligt. I har allesammen ydet en kæmpe indsats.

Det er klart, at især fødevarerektoren var kritisk for alle. Fødevarerproduktionen var helt afgørende for vores vej igennem coronakrisen. Derfor var vi tidligt opmærksom på, at vores møder, kurser og generalforsamlinger potentielt kunne sprede smitte fra virksomhed til virksomhed.

Det var der ingen af os, der kunne leve med. Derfor gik vi som det første forbund over til hjemmearbejde og virtuelle møder. Jeg er stadig målløs over, hvor smertefrit det gik. Men jeg tror, at alle kunne se nødvendigheden i det.

Den stærke danske model

Guderne skal dog vide, at jeg ikke kommer til at savne corona. Jeg er glad for at kunne mødes med kollegerne igen. Jeg er glad for at kunne stå her og se jer i øjnene. Jeg er glad for, at vi igen kan give hinanden hånden.

Også selv om vi ikke skal glemme hygiejne og håndsprit. Men jeg er især glad for, at vores danske model har vist sin styrke. At vi er vant til at indgå fornuftige og fremadrettede aftaler ude på arbejdspladserne. At vi kan mødes med arbejdsgivere og regering og lægge de store linjer i trepartsforhandlinger. At vi i det hele taget bare har en kultur her i Danmark, hvor vi taler om problemerne og finder løsningerne sammen.

Jeg tror, vi under coronakrisen har indgået op imod en snes trepartsaftaler med regeringen og arbejdsgiverne. Vi kan altså godt noget sammen. Derfor vil jeg gerne takke arbejdsgiverne for samarbejdet i den helt særlige situation, vi har stået i, under pandemien.

Tak for det.

Overenskomstforhandlinger

Kronjuvelen i den danske model er vores overenskomster. Men også overenskomstforhandlingerne blev ramt af pandemien. For det var midt i Coronaland, vi stemte om overenskomsterne. Og vi var mildt sagt spændte på resultatet.

De fleste af jer husker nok overenskomsterne i 2017 som en hård nyser.

På Slagterindustri og Fødevareindustri krævede arbejdsgiverne lønnedgang og større fleksibilitet. Vel og mærke uden at de ville give noget igen. Så trods ihærdige forsøg på at opnå et forlig, blev vi omfattet af en mæglingsskitse og stemte sammen med 450.000 andre lønmodtagere. Det var vi ikke særligt glade for. For nu at sige det mildt. Og de medlemmer, der var omfattet af mæglingsskitserne, stemte klart nej.

Men ved overenskomstforhandlingerne i 2020 havde arbejdsgiverne nye ansigter som forhandlere, og forløbet fik derfor et helt andet positivt forløb. Som optakt var vi igen på bustur rundt i hele landet.

I sensommeren 2019 besøgte vi 49 virksomheder, som tilsammen beskæftiger 9.000 medlemmer. Og den snak, vi får med medlemmerne ude på arbejdspladserne, er uvurderlig. Vi får tingene at vide temmelig råt for usødet.

Vi får med andre ord en "ærlig snak" om forholdene og dermed også et rigtigt godt indtryk af de ting, medlemmerne går og slås med i det daglige.

Jeg husker, at vi besøgte en bagermester på Bornholm. Forrest gik konsulenten, dernæst kom jeg, og et medlem fik hurtigt fortalt konsulenten, at ham forbundsformanden, han er da uden for rækkevidde. Til side træder konsulenten, og frem træder jeg. Det var et gyldent øjeblik. Men vi fik os en god snak, medlemmet og jeg. Og jeg fik et par sandheder at vide.

Det er jo derfor, vi tager ud til medlemmerne. For at høre, hvad der rører sig hos dem. Hvad de har brug for, og hvad vi kan gøre bedre. I overenskomsterne og i hverdagen.

OK-turen bekræftede os i, at utilfredsheden fra 2017 stadig ulmede blandt vores medlemmer og tillidsfolk. Så vi var klar med busser og bannere til at rykke ind foran Forligsinstitutionen, hvis det blev nødvendigt. Det gjorde det heldigvis ikke.

For ved OK20 oplevede vi en helt anden konstruktiv forhandling over hele linjen. Næsten. Med to af vores arbejdsgivere måtte vi forbi Forligsinstitutionen. Og det holdt hårdt at nå til enighed. Men det lykkedes til sidst.

OK20-resultatet var en stor sejr!

Forhandlingsudvalgene og en enig Hovedbestyrelse anbefalede et JA til forligene. Det gør mig og vores forbundsnæstformand Jim særligt stolt, at Fødevareforbundet NNF's Hovedbestyrelse bakkede alle forlig op.

Det er historisk.

Det er aldrig sket før.

Tak til jer for at tage ansvar.

Også en tak til medlemmerne, som vendte tommelfingrene opad til aftalerne hele vejen rundt. Og måske jeg lige skulle prale lidt af vores stemmetal.

71 % af vores medlemmer stemte ved OK 2020. Det bragte os på 3. pladsen over forbund med højest stemmeprocent. Det er særlig flot, når man tænker på den helt ekstreme corona-situation, afstemningerne foregik under. Så stor tak for jeres indsats alle sammen.

Tidlig pension

Men, Ole, du skylder jo at fortælle, hvordan Arne-Pensionen kom i hus efter både overenskomstforhandlinger og corona-epidemien. Det var en svær fødsel, sagde du.

Ja, for da vi havde lagt overenskomstforhandlingerne bag os, og sommeren sidste år, i 2020, så småt nærmede sig, kunne vi igen begynde at fokusere på værdig tilbagetrækning.

Sidste sommer fyldte coronaen alt i mediebilledet og på Christiansborg. Nedslidning var endnu engang røget ud af rampelyset. Og det helt store spørgsmål: Var der virkelig råd til tidlig pension, når nu regningen efter corona skulle betales?

Vi var nødt til at genstarte debatten. Vi kunne godt se, at der var brug for at vise nogle flere faggrupper end blot fødevarearbejderne. Derfor tog vi kontakt til tre af vores gode samarbejdspartnere i Dansk EI-Forbund, Malerforbundet og Blik og Rør og dannede en alliance.

Ligesom fødevarearbejdere topper elektrikere, VVS'ere og malere listen over dem med det hårdeste arbejde. Sammen kunne vi lægge et større pres og komme mere i medierne. Det lykkedes vi med.

Men på Christiansborg var der fortsat usikkerhed om de politiske stemmer. De Radikale var særdeles skeptiske. For der er brug for arbejdskraft, siger de. Om så den arbejdskraft skal sluge et halvt glas piller om dagen for at hænge sammen på jobbet. Så skal de ud og bestille noget.

Med andre ord var Dansk Folkeparti tungen på vægtskålen. Igen spillede I, ude lokalt, en helt afgørende rolle. På trods af coronaen og sommerferien fik alle afdelinger holdt møder med Dansk Folkeparti. I hele forløbet har vi haft en tæt dialog med Dansk Folkepartis beskæftigelsesordfører, Bent Bøgsted.

Bent har selv tætte bånd til slagteriet i Sæby og forstår, hvad vi taler om.

Men også Dansk Folkepartis bagland var på vores side. Vi fik foretaget en måling, som viste, at 84 procent af nuværende eller potentielle DF-vælgere mener, at de, der har været længst på arbejdsmarkedet, skal have ret til tidlig pension. Dansk Folkeparti kunne simpelthen ikke vende ryggen til kernetropperne.

Samarbejde med Danish Crown

I DI og Dansk Erhverv var der surhed over socialdemokraternes udspil. Men på de indre linjer

havde Danish Crown længe støttet vores arbejde. De vidste, hvad tidlig pension betød for os, for regeringen, men i nok så høj grad for deres egne medarbejdere.

Den 16. august havde Danish Crowns administrerende direktør, Jais Valeur, og jeg en fælles kronik i avisen til støtte for tidlig pension. Og to dage senere lagde Danish Crown lokaler til lanceringen af Mette Frederiksens endelige udspil. Til alles store overraskelse.

Det var noget, der blev bemærket. Men det var ikke noget Danish Crown fik ros for. Hverken i Dansk Industri eller i Venstre. Det fik de til gengæld af os.

Og den ros vil jeg gerne gentage her fra talerstolen. Med Danish Crowns støtte lykkedes det os at rydde den sidste alvorlige forhindring af vejen for, at tidlig pension kunne blive til virkelighed.

Vi er ikke altid enige med vores arbejdsgivere. Men vi kan, og vi skal kunne arbejde sammen om politiske spørgsmål. Både når det handler om bundlinje, eksport og arbejdspladser. Men også når det handler om de ydre rammer for et godt arbejdsliv. Så til ledelsen i Danish Crown. Stor tak for opbakningen og det gode samarbejde!

Status på tidlig pension

Hvor står vi så nu? Ja, de fleste af jer kender sikkert indholdet af ordningen om tidlig pension. Ca. 70 procent af vores medlemmer har nu en rettighed, som de ikke havde før. Flere end i noget andet forbund. Man skulle næsten tro, at ordningen var designet til vores medlemmer. Vi har en ydelse, der er på højde med folkepensionen.

Det er fortsat kun lønmodtagere med de største pensionsopsparinger, der risikerer at blive modregnet i udbetalingen. Indtægten fra de ægtefæller, der fortsat er i arbejde, bliver ikke modregnet.

Og vigtigst af alt: Vi har fået en ret, en rettighed, til en værdig tilbagetrækning.

Vi gjorde en forskel, venner. Og det var fandme ikke sket uden jer!

Tusind, tusind tak for jeres opbakning, jeres fællesskab, jeres utrættelige indsats og opbakning.

Tusind, tusind tak alle sammen.

Nedslidning

Nu sidder der nok en enkelt eller to eller flere her i salen og tænker, at den der tidlige pension slet ikke var nødvendig, hvis bare arbejdsmiljøet på vores arbejdspladser var i orden.

For vores medlemmer har stadig noget af det hårdeste fysiske arbejde.

Alt for mange bliver slidt ned.

Alt for mange bliver nødt til at finde et andet job.

Alt for mange bliver tvunget til at forlade arbejdsmarkedet i utide.

Alt for mange ender på pension med kroniske smerter.

Så længe det sker, er vi ikke i mål med "Værdig Før Færdig".

For mig bygger "Værdig Før Færdig" på tre elementer:

For det første skal alle have ret til en pensionsalder, der er tilpasset deres arbejdsliv.

Det har vi fået med Tidlig Pension.

For det andet skal de kolleger, der bliver nedslidt tidligt. De, som får en alvorlig arbejdsskade. Som

bliver syg af kræft, gigt eller andre sygdomme. De skal behandles ordentligt.
Det er blevet langt bedre med den nye seniorpension. Langt bedre.
Det tredje – og nok det vigtigste – handler om at forebygge nedslidning.

Det giver sig selv, at den bedste vej til en værdig tilbagetrækning er, at folk slet ikke bliver nedslidte. Vi må dog også erkende, at så længe, der er hårdt fysisk arbejde i fødevarebranchen, vil der også være nedslidning. Men vi må og skal gøre det bedre.

Alt for mange af jer og jeres kolleger bliver hver eneste dag udsat for flere belastninger, end kroppen kan klare. Tunge løft. Ensidigt gentaget arbejde. Skæve arbejdsstillinger.

Nå ja, og så står de fleste af jer op det meste af arbejdsdagen. Det slider på muskler og led. Og det giver smerter. 64 procent af vores medlemmer fortæller, at de jævnligt må spise medicin for at kunne passe deres arbejde.

Tænk engang hvis vi kunne undgå at tage smertestillende, før vi går på arbejde.
Tænk engang hvis vi kunne sikre, at vores medlemmer levede lige så længe som alle mulige andre i dette land.
Tænk engang, hvis vi kunne sikre, at vores medlemmer havde lige så mange gode og raske år på pension som de højtuddannede.

Men forebyggelse er enormt svært. Det ved alle vi, der har fulgt fødevarebranchen i årtier. Alligevel har vi i den seneste kongresperiode taget nogle ret markante skridt i den rigtige retning. Som jeg ser det, har vi fat i to af de rigtige håndtag. Det ene håndtag er arbejdsmiljø, og kampen for at sikre sunde arbejdspladser. Det er også det, som vi har en temadebat om i morgen. Det andet håndtag er uddannelse.

Sunde arbejdspladser

I har helt sikkert alle sammen hørt om indsatsen omkring "sunde arbejdspladser". En arbejdsplads skal ikke blot være sikker i forhold til at undgå skader og ulykker. Den skal være sundhedsmæssig forsvarlig i det hele taget. Det handler, hverken om frugtordninger, rygestopkurser eller rabat i det lokale fitnesscenter.

Sunde arbejdspladser handler om, at arbejdet helt bevidst er tilrettelagt, så man rokerer imellem opgaverne og får en varieret arbejdsdag, så vi kan gå på arbejde uden at blive syge af det.

Uden at vi får smerter.
Uden at vores arbejdsevne bliver forringet.
Uden at vi bliver nedslidte.
Uden at være tvunget til tidlig tilbagetrækning.

Det er noget, der skal arbejdes med på hver eneste arbejdsplads.
Fra forbundets side vil vi fortsat uddanne og understøtte vores tillidsrepræsentanter.
I skal aldrig mangle viden, værktøjer og adgang til sparring.
Jeg tror på, at vi er på rette vej.

Men vi skal ikke bilde os ind, at vi på mirakuløs vis har fundet nøglen til at fjerne al nedslidning i den danske fødevarerbranche. Derfor har jeg en opfordring. Nej! Jeg har sgu et krav.

Et krav specielt til jer, som direkte repræsenterer jeres kolleger ude på en virksomhed. Bland jer i debatten! Fortæl os, hvad der er godt, som vi kan gøre mere af – men fortæl os også om de problemer, I har, og hvor vi ikke rammer skiven.

Uddannelse

Men som jeg sagde, har vi fat i TO håndtag til at forebygge nedslidning. Arbejdsmiljø og sunde arbejdspladser er det ene. Uddannelse er det andet.

Det bliver vanskeligere og vanskeligere at klare sig uden at være god til at læse og skrive og uden at have styr på IT, særligt i fødevarerbranchen.

På sidste kongres besluttede vi, at Fødevarerforbundet NNF skulle sætte et særligt fokus på uddannelse på arbejdspladserne. Og det er faktisk lykkedes.

Så jeg vil gerne starte med at sige tak.

Tak til alle jer tillidsfolk og uddannelsesambassadører, der har fået det til at ske; som har været med til at sætte uddannelse på dagsordenen.

Tak til alle jer, der hver dag arbejder for, at jeres kolleger kan komme afsted på uddannelse. I de sidste par år er der heldigvis kommet rigtig godt gang i uddannelsesarbejdet rundt omkring i landet.

Som vi også kommer rundt om på lørdag, så går fødevarerindustrien kun en vej – og det er i retning af flere nye produkter, mere teknologi og flere robotter. Det er en stor mulighed for os alle.

Hvis vi er dygtige, kan det føre til mindre nedslidende arbejde og en højere løn. Men det betyder også, at der i fremtiden vil være stadig færre job, som ikke kræver uddannelse eller omfattende oplæring. Derfor skal vi have flere af vores unge ind på et faglært spor fra start.

Men vi skal også videre med efter- og videreuddannelse. Fra de tillidsvalgte og fra vores besøg på virksomhederne ved vi, at lederne i stigende grad forstår det vigtige i at uddanne deres ansatte. Og mange er i den grad også klar til at gøre noget ved det.

Det, der ofte mangler, er, at nogen sparker dem i gang med at få en systematisk tilgang til tingene og få lavet den første uddannelsesplan.

Derfor har vi kørt land og rige rundt for at hjælpe virksomhederne med at få hul på uddannelsesarbejdet. Ikke i konflikt med ledelsen. Men nærmere som en slags konsulent, der kan hjælpe dem med at få mest muligt ud af deres medarbejdere.

Vi drøfter mulighederne, og vi viser, hvilke puljer de kan søge for at få dækket en stor del af deres udgifter.

Det har båret frugt - specielt på en række af de mellemstore virksomheder. Det er et vigtigt skridt i den rigtige retning. Men vi oplever stadig, at alt for få af vores medlemmer søger efteruddannelse.

Uddannelsesambassadørerne er blevet nøglepersoner i vores uddannelsesindsats. De hjælper deres kolleger med at finde kurser og søge godtgørelse hjem. De tager dialogen med ledelsen om, hvilke kompetencebehov, der er på virksomheden. Og de motiverer de kolleger, som ofte ikke er så interesserede i uddannelse.

Politisk arbejde med forebyggelse og uddannelse

Selvom rigtig meget af arbejdet med arbejdsmiljø og uddannelse foregår på arbejdspladserne, er det også et stort og tungt politisk ansvar.

Vi skal fortsat kæmpe for, at det bliver nemmere at tage efter- og videreuddannelse – og det skal vel og mærke være ordentlige uddannelser. Vi skal have en langt bedre sporskifteordning, som kan andet end blot sikre et kørekort til truck. Og langt flere - specielt dem, som allerede som 40-årige begynder at blive slidt - de skal kunne uddanne sig på en sats, man kan leve af. Ellers sker det ikke.

Vi skal også have arbejdstilsynet op i gear, og fjerne de besparelser, som er blevet gennemført, lige siden Anders Fogh sad ved roret.

Og så skal vi turde tænke nyt.

Jeg synes kun, at det er rimeligt, hvis man fra politisk side beder virksomhederne redegøre for, hvordan de belaster medarbejderne.

Til virksomhederne vil jeg sige: Hvis I ved siden af jeres årsrapporter med flotte grafer og tal og bundlinje kan lave et regnskab over, hvor grønne I er. Eller hvor mangfoldige, I er. Eller hvor etisk korrekte, I opfører jer. Så må det også være muligt for jer at levere et sundhedsregnskab.

Et sundhedsregnskab, der indregner virksomhedens arbejdsmiljøbelastning.

Forbruget af medarbejdere.

Antallet af arbejdsskader.

Andelen af medarbejdere, der må forlade arbejdspladsen i utide.

Hvad koster jeres sygefravær?

Hvad koster en ny medarbejder?

Hvad er jeres sundhedsaftryk i samfundet?

Der er masser af styrings- og måleredskaber.

Det er i virkeligheden bare om at komme i gang.

Vi har brug for fuld gennemsigtighed, men vi har også brug for, at I sætter nøgletallene i jeres sundhedsregnskab ind i en sammenhæng, sådan at vi diskuterer forbedringer og ændringer på et oplyst grundlag.

Vi skal ikke hænge nogen ud. Men i en tid, hvor sundhedsudgifterne i samfundet eksploderer, har

alle arbejdspladser et stort ansvar for at måle deres adfærd.

Kun ved at kende virksomhedernes sundhedsbelastning, kan vi sætte os mål for at ændre tingene til det bedre og sætte ind de rigtige steder.

Vi har brug for det.

I har brug for det.

Og samfundet har brug for det.

Sundhedsregnskabet ligger i direkte forlængelse af vores kamp for tidlig tilbagetrækning. Derfor er jeg helt tryk ved, at jeg har kongressen i ryggen, også når vi skal forebygge nedslidning ad politisk vej.

Organisationen

Vores arbejde for en værdig tilbagetrækning har indtil videre været en stor succes. Vi boksede over vores vægtklasse, vi spiste kirsebær med de store og vi vandt. Og årsagen til at vi vandt – det kan vi lære meget af.

For det første stod vi samlet – fra kongres – og hovedbestyrelsen, ud i afdelingerne og i de faglige udvalg og selv blandt vores unge fagligt aktive. Der var ingen slinger i valsen.

”Værdig Før Færdig” var hver dag det vigtigste, og det skulle vi først i mål med.

For det andet så valgte vi at bruge de nødvendige ressourcer.

Den økonomiske ansvarlighed, som er blevet udvist af de foregående kongresser og i hovedbestyrelsen, betyder, at vores økonomiske fundament er stærkere end nogensinde. For det tredje - og det er det vigtigste - så har vi en veltrimmet og effektiv organisation.

Vi står aldrig langt fra hinanden. Og den ene hånd ved - for det meste - hvad den anden hånd gør. Igennem det sidste årti har vi fundet en vej, hvor vi har kunnet holde fast i den lokale tilstedeværelse i afdelinger og på arbejdspladser, uden at vi går på kompromis med den faglige service, vores medlemmer skal have.

Hvis ikke vi havde haft styr på forretningen, så havde vi ikke haft overskud og energi til en så overbevisende politisk indsats både lokalt og i København.

Kommunikation

På kongressen i 2016 besluttede vi at nedlægge vores fagblad. Tiden er løbet fra et trykt magasin, der skal favne alle medlemmer. I stedet har vi skruet op for kommunikationen dér, hvor vores medlemmer er. I medierne – både de landsdækkende og de lokale. På nettet. På de sociale medier. Og ude på arbejdspladserne.

Vi har taget konsekvensen af, at vi alle sammen render rundt med en mobil i baglommen, og med vores nye app er vi aldrig længere væk end et enkelt swipe.

Hvorfor forsøge at forklare den nye ferielov med lange paragraffer og udviklede sætninger, når en film kan gøre det meget bedre? Den film er blevet vist 75.000 gange.

Hvorfor skrive lange artikler om vores medlem Mohamad, der pludselig blev smidt ud af landet, når en film med ham og hans kolleger meget bedre kan fortælle, hvad der er på spil?

Den film er blevet vist 250.000 gange. Vi har lagt fagbladet bag os og henvender os til fødevarearbejderne – både nuværende og kommende – lige dér, hvor de er.

Organisering

Fastholdelse af medlemmer – og organisering af nye - er ubetinget en af de største opgaver for os som fagforening. Her er vi nødt til at være ærlige – og vi er nødt til at udvise rettidigt omhu.

Antallet af medlemmer på butiksområdet er faldet, det samme er medlemstallet i fødevareindustrien. I kongresperioden har vi mistet, hvad der svarer til 262 fuldtidsmedlemmer. Det skyldes ikke, at der er blevet færre arbejdspladser. Men at flere har valgt vores fællesskab fra. På mejerierne og slagterierne holder vi skansen. Den 1. januar 2019 kom medlemmerne fra Danske Mejeristers Fagforening med i Fødevareforbundet NNF. Hvor er det en fornøjelse, at I nu er med på kongressen - ikke som kongresgæster, men som delegerede og kolleger.

Udfordringen med organisering er ikke ny. Skulle man være i tvivl – kan man give sig til at læse de mundtlige beretninger fra de sidste 3-4 kongresser. Også på kongressen i 2016 blev det besluttet, at Fødevareforbundet NNF skulle arbejde som en organiserende fagforening.

I løbet af de seneste 5 år har 552 af vores tillidsvalgte været på uddannelse i organisering og fællesskab. Så her i salen sidder der mange frontløbere og meningsdannere.

På de arbejdspladser, hvor I er mest aktive, får vi tilbagemeldinger om flere kollegaer, der melder sig ind i vores fællesskab. Vi skal fortsætte med at udvikle vores dialog med medlemmerne og fagforeningen skal være en mere synlig del af medlemmernes arbejdsliv.

Derfor har vi indført Synlig Forbunds dag. Én dag om året forlader alle valgte og ansatte kontoret, og tager ud og besøger arbejdspladserne. Det er sundt for alle, men måske særligt for de medarbejdere, der ikke kommer så meget på arbejdspladserne i forvejen.

Den faglige sagsbehandling

Vi har masser af gode historier at fortælle. I løbet af de sidste fem år har vi hentet 576 millioner kroner hjem i arbejdsskadesager. Også vores faglige sagsbehandling kan vi være stolte af. 2.846 faglige sager har vi kørt på vegne af vores medlemmer. Selvom vi skriver 2021, får mange medlemmer stadig først det, de har ret til, når vi kommer på banen.

Heldigvis kan vi nu hjælpe medlemmerne både hurtigere og bedre end tidligere. Det kan vi, fordi vi med Fællesskabsløsninger 1 og 2 har struktureret vores faglige sagsbehandling på en måde, som er unik i fagbevægelsen. Vi løser i stor udstrækning opgaverne lokalt.

Men hos os er ansvaret for opgaven centraliseret. Derfor kan vi nu give medlemmerne en professionel sagsbehandling af en meget høj og ensartet kvalitet.

Det betyder også, at det altid er den dygtigste medarbejder, som sidder med opgaven. Uanset om

det er i Aalborg eller Ringsted. Men vi har da stadig udfordringer. Hvad gør vi der, hvor vi ikke kan få valgt en tillidsrepræsentant. Eller der, hvor der måske slet ikke er en overenskomst?

Hvordan organiserer vi de kolleger, som hverken kan læse eller forstå dansk? Og hvordan holder vi fat i de unge – får dem til at melde sig ind – og næsten lige så vigtigt; får dem til at føle et ejerskab af deres fagforening? Det er nogle af de spørgsmål, som vi kommer til at arbejde med i fremtiden.

Ungdommen

En af de helt afgørende udfordringer i den henseende er ungdomsarbejdet. Uden de unge er der ingen fremtid. Er man i tvivl, kan man bare se sig omkring og tælle, hvor mange af vores dygtige – men grå- og tyndhårede valgte og ansatte, der har en fortid i NNF Ungdom.

Problemet er jo, at ungdomsarbejdet også kan blive hårdt ramt af generationsskifte. Det var blandt andet det, der var sket op til 2016, hvor ungdomsarbejdet næsten gik i stå. Så det besluttede vi at lave om på. I skarp konkurrence med familie, venner, fritidsinteresser og Paradise Hotel – har vi fundet og organiseret en grundstamme af unge, aktive medlemmer.

I visionsplanen, Vision2025, lægges der op til, at vi som organisation har stærkt fokus på at opøge og udvikle de unge. Dette skal blandt andet ske igennem en målrettet indsats på både erhvervsskoler, i butikker og på virksomheder.

Vi skal tage udgangspunkt i de unges hverdag, og vi skal bruge deres erfaringer til at blive klogere på, hvordan vi fortsat skal inddrage og indarbejde den unge vinkel på hverdagens udfordringer og muligheder. Men ungdommen kan også noget andet.

Vi har fundet nye aktive i en virtuel tid.

Vi har flere unge aktive, som i dag står med indtil flere tillidshverv på deres virksomheder.

Vi har sparket gang i ungdomsarbejdet igen, og nu skal vi fortsætte med at sparke til bolden.

Skal vi ikke give hinanden håndslag på, at ungdomsarbejdet fremadrettet bliver prioriteret, så vi aldrig igen skal starte forfra med at genopfinde den dybe tallerken?

Skal vi ikke give de aktive i NNF Ungdom en kæmpe hånd som tak for deres indsats.

Uddannelse af tillidsvalgte

Ungdomsarbejdet er en af de vigtigste fødekæder i forhold til at finde og forme fremtidens faglige aktive. Det samme er den løbende uddannelse af alle vores tillidsfolk.

Grunduddannelsen giver et stærkt fundament for den nye tillidsvalgte – det er i hvert fald det, som vores kursister svarer, når vi spørger dem.

Men vi skal hele tiden udvikle vores uddannelsesstilbud. Corona var en kæmpe udfordring, som satte meget i stå. Men med de nye online-værktøjer har vi fået en ekstra måde at være sammen på. Vi skal stadig mødes - sådan i virkeligheden, hvor man giver hånd og måske drikker en øl til maden bagefter.

Men jeg tror, at vi i fremtiden vil kunne tilbyde flere og bedre uddannelsesforløb, og måske også gøre det nemmere for vores tillidsfolk at deltage.

Vi kan blive mere digitale, og vi skal være bedre til at tilbyde uddannelse, som er tilpasset den enkelte tillidsrepræsentant.

Det erhvervspolitiske område

På sidste kongres satte vi os som mål, at vi skulle være den toneangivende fagforening på de fødevarepolitiske områder.

Fødevarebranchen er mere end nogen anden branche afhængig af de politiske beslutninger, som bliver truffet på Christiansborg, i Bruxelles, men også i Beijing og Washington.

Vi lever i en verden, hvor handelskrig imellem Boeing og Airbus kan lukke et lille mejeri i Danmark, og hvor den danske håndtering af globale klimaproblemer kan risikere at save benene væk under en hel branche.

Derfor har fødevaresektoren brug for forudsigelighed og frie markeder, og trusler om toldmure og handelskrige kan få det til at løbe koldt ned ad ryggen på mig.

På lørdag får vi besøg af fødevareminister Rasmus Prehn, og efterfølgende har vi en temadebat om, hvordan vi bedst sikrer både flere - men også bedre fødevarearbejdspladser i fremtiden. Den diskussion bliver vigtig.

I den forgangne kongresperiode har pejlemærket for vores fødevarepolitiske arbejde i høj grad handlet om at sikre stabile regler og rammer omkring vores branche.

Efterspørgslen efter gode danske fødevarer er stor, både i udlandet og herhjemme. Naturligvis er der problemer, som skal løses - men helt grundlæggende - hvis bare vi kunne undgå for mange forstyrrelser, står vi faktisk rigtig godt. Nogle gange er det bare lidt svært.

De sidste 5 år har vi lært 4 nye fødevareministre at kende. Alle sammen gode folk, med sunde ambitioner for dansk fødevareproduktion. Når man ved, hvor sindssygt kompliceret fødevarepolitik er, med EU-normer, gyllekvoter, arealkrav, sure landmænd, syge mink og fanden og hans pumpestok.

Ja, så ved man også, at det tager mindst et år, før en ny minister kender sit område godt nok til at foretage sig noget som helst meningsfuldt.

Samtidig er der konstant nye udfordringer, der presser sig på. Vandmiljø, dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, tobaksforlig og ikke mindst klimapolitikken.

Brexit

Vores erhvervspolitiske indsats er såmænd ikke blevet mindre vigtig, efter at briterne stemte sig ud af EU.

Hvordan sikrer vi eksporten af især fødevarerprodukter til Storbritannien?

Vi eksporterer i dag mere end 75 procent af vores fødevarerproduktion.

Som et lille land, der lever af eksport, er det meget tydeligt, hvor afhængige vi er af at kunne handle frit. Det bliver vi alle sammen rigere af. Derfor er jeg rigtig ked af, at briterne valgte fællesskabet fra. Det har været forfærdeligt at følge med i det kaos, som Brexit har medført.

Grænsen til Tyskland spiller også en rolle i vores erhvervspolitiske indsats.

Derfor ser jeg også tilbage på den seneste kongresperiode med glæde, når jeg tænker på, at den daværende regering - efter massivt pres fra os i Fødevarerforbundet NNF - endelig aflyste de planlagte stigninger på afgiften for slik- og chokolade.

Tilsvarende har vi bokset med de nye regler på tobaksområdet. Vi har gjort en del ud af at huske vores politikere på, at vi faktisk stadig har en stærk og levedygtig tobaksproduktion i Danmark.

Ikke af cigaretter, men af alternativer som snus, tyggetobak og de nye nikotinposer.

Markedet for snus og nikotinposer vokser – og flere af virksomhederne udvider nu deres produktion. Det er godt for folkesundheden, og det er godt for de danske tobaksarbejdere.

Europæisk mindsteløn

Men der er som altid malurt i bægeret, når vi snakker EU. Stærke kræfter ude i Europa ønsker en europæisk mindsteløn. Mellem 10 og 20 pct. af alle EU-borgere kan ikke leve af den løn, de tjener. Det synes jeg er et alvorligt problem. Men hvorfor tror jeg så ikke på en europæisk mindsteløn?

For det første. Hvis de nationale regeringer vil gøre noget ved arbejdende fattige, altså de lønmodtagere, som ikke kan leve af deres job, så kan de selv løse problemet nationalt, den dag i morgen.

For det andet. En europæisk mindsteløn vil være dybt indgribende i det danske forhandlingssystem. Vi skal ikke have staten til at kontrollere, at den enkelte borger får den løn, de skal have, når de arbejder. Det klarer vi meget bedre igennem overenskomster og tillidsrepræsentanter - uden hjælp fra staten.

For det tredje. En lovfastsat mindsteløn vil underminere fagbevægelsens mulighed for at forhandle overenskomster, og det vil blive næsten umuligt at forhandle sig til noget, der er bedre end den statslige mindsteløn, så derfor siger vi nej nej og nej.

Lige nu ligger forslaget dødt. Slovenien har formandskabet i EU-Rådet, og mindsteløn er ikke deres prioritet. Men Tyskland fylder meget i denne diskussion, så først når den nye tyske regering er på plads, vil vi vide, om den tyske regering støtter et direktiv, eller om de er for eller imod.

Frankrig overtager formandskabet i EU-Rådet den 1. januar 2022. Præsident Macron søger den franske fagbevægelses støtte til præsidentvalget i foråret 2022, og det er ikke til at sige, hvilke rævekager der kan blive bagt ude i Europa.

Men selv om jeg siger klart NEJ til et direktiv om en europæisk mindsteløn, så ændrer det ikke min opfattelse af, at vores medlemskab af EU er værdifuldt og vigtigt for alle, der er beskæftiget i

fødevarerindustrien.

Fagbevægelsen

Hvis vi vender blikket hjemad, kan der ikke være tvivl om, at Dansk Fagbevægelse står i en udfordret situation.

Nye brancher vokser frem, platformøkonomi og faldende medlemstal præger mange forbund.

Men dansk fagbevægelse er blevet født i konflikt - og vi er skabt til at overvinde modstand. Vores vigtigste våben er – og har altid været - fællesskab og sammenhold.

Det våben skal også nok få dansk fagbevægelse igennem den aktuelle krise. Netop fordi vi er stærkere sammen, valgte vi 1. januar 2019 at fusionere LO og FTF til én stærk hovedorganisation, Fagbevægelsens Hovedorganisation, FH.

Når de danske arbejdere taler med én stemme – så bliver vi hørt. Og med 1,3 mio. medlemmer i ryggen, så er FH ikke til at komme uden om. I Fødevarerforbundet NNF støttede vi fusionen, og det gør vi naturligvis stadigvæk.

Når der er trepartsforhandlinger, og når der skal forhandles hjælpepakker, skal lønmodtagere repræsenteres på lige vilkår med arbejdsgiverne. At de danske lønmodtagere kom så godt igennem Coronakrisen – det skyldes i høj grad FH.

Og som et mellemstort forbund har vi brug for en stærk hovedorganisation. Til at vide alt det som vi ikke ved, og til at kæmpe de mange fælles kampe om velfærd, arbejdsmiljø og social dumping, som de enkelte forbund, hverken kan – eller bør løfte alene.

Skuespillere, klejnsmede, ergoterapeuter og bankansatte, IT-folk og socialpædagoger.

Mangfoldigheden i FH er stor. Vi er mange, men vi er også meget forskellige.

Så vi skal lytte til hinanden og koncentrere kræfterne dér, hvor de betyder mest.

Så vil vores hovedorganisation også i fremtiden være den vigtigste kraft for positive forandringer til gavn for de danske lønmodtagere.

Klima

En anden af kongresperiodens nye udfordringer har været klimapolitikken. I dag er landbrugets udledning af CO2 uden sammenligning det vigtigste fødevarerpolitiske spørgsmål.

Den globale opvarmning er allerede en realitet. Og naturligvis skal Danmark ikke køre på frihjul. Vi skal derimod være med helt fremme i bussen.

I Fødevarerforbundet NNF bakker vi helhjertet op om regeringens ambitioner på klimaområdet. Men vi holder fast i kravet om en medarbejdervenlig grøn omstilling, som ikke blot går ud på at flytte produktion, arbejdspladser og ikke mindst CO2-udledningen ud af landet.

Tiden er måske inde til, at vi også får klimaambassadører eller en klimatillidsrepræsentant på virksomhederne. Selvom vi ikke i dag er klimaeksperter, har vi kastet os ind i arbejdet alle de steder, hvor vi kunne komme til det - både i FH, Fagbevægelsens Hovedorganisation, og som

medlem af regeringens klimapanel.

Vi har været med til at finde og diskutere de mulige løsninger. Vi skal udtage lavbundsjord, have mere biogas, og vi skal udvikle og afprøve de tilsætningsstoffer, som gør, at kørerne holder op med at bøvse.

Hvis vi gør alt det, og vi fortsætter med at udvikle dansk landbrug, er det faktisk muligt at fastholde en stor fødevarerproduktion i Danmark med et markant lavere CO₂-aftryk - uden at det koster arbejdspladser. Gør vi det, vil vi i den grad blive et forbillede for resten af verden.

Stop produktion af smågrise

På Christiansborg har forhandlingerne om et mere klima- og miljøvenligt landbrug stået på i månedsvis. Lige nu er forhandlingerne tilsyneladende endt i et dødvande.

Men hvis landbruget piver for meget over kravene til CO₂, så har jeg et rigtig godt forslag til politikerne, som ikke vil ramme beskæftigelsen i Danmark. Drop eksporten af levende smågrise. Aldrig er der blevet født så mange grise som nu. Og aldrig har de danske smågriseproducenter eksporteret så mange smågrise som nu.

Næsten halvdelen af alle grise, der fødes i Danmark, sendes ud over landegrænserne. Hvert eneste år fragter 28.000 lastbiler millioner og atter millioner af levende smågrise ud af Danmark. 41.500 grise i døgnet. Over 15 millioner hvert år. For at være helt præcis.

Jeg ved godt, at det i årevis har været en god forretning for de danske svineproducenter at producere de mange millioner af smågrise blot for at sætte dem på lastvogne og køre dem til udlandet.

Men det har aldrig været godt for det danske samfund, at de mange grise ikke får lov til at blive i Danmark og give arbejde til danske slagteriarbejdere. Men så er der også lige det med klimaet. CO₂-belastningen af den store produktion og transport af smågrise er enorm.

Landbruget bærer et kæmpemæssigt ansvar for CO₂-udledningen og for miljøbelastningen i øvrigt. Regeringens mål er, at landbrugets CO₂ udledning reduceres med over 7 millioner tons. I regeringens plan skal en stor del af reduktionen hentes i teknologier, som endnu ikke er helt på plads. Men smågrisene render jo rundt ude i staldene allerede nu. I min hovedregning belaster de Danmarks klimaregnskab med rundt regnet 1 million tons CO₂ om året. Derfor er der rigtig god fornuft i at opgive det kortsigtede smågriseeventyr.

Internationalt arbejde

Hør, jeg er jo ikke blind for, hvad der foregår i landene omkring os. Eller på den anden side af jordkloden for den sags skyld.

På sidste kongres havde vi fokus på den løndumping, der foregik i Tyskland, og som var en konkret trussel mod beskæftigelsen på de danske slagterier. I snart tyve år har de tyske slagterier hensynsløst udnyttet muligheden for at ansætte fattige og arbejdsløse arbejdere fra Polen, Rumænien, Ungarn og Bulgarien.

Det har presset løn- og arbejdsforhold i Tyskland. Men også i Danmark.

Med falske lønsedler og desperate kolonnearbejdere og kummerlige boligforhold blev lønnen trykket helt i bund. Selv minimumslønnen på 63 kr. i timen blev der snydt med.

Men så kom Corona. Først lukkede WestCrown, der er ejet 50 pct. af Danish Crown. Så lukkede Tönnies største slagteri i Rheda-Wiedenbrück.

Derefter lukkede de lokale samfund, da smitten fra kolonnearbejderne bredte sig ud i lokalsamfundene. Og det var dråben, der fik bægeret til at flyde over hos den tyske regering, der efterfølgende bebudede, at den ville stramme lovgivningen.

Og ved I hvad? Fra 1. januar 2021 kan de tyske slagterier ikke længere ansætte kolonnearbejdere. Nu skal folk have en rigtig ansættelse. Det er en helt enorm sejr! Både for os og for dem.

Hvis ikke vi i Fødevareforbundet NNF havde været med til at rejse europæisk opmærksomhed om vilkårene i Tyskland - så var den sidste dråbe måske aldrig kommet. Så var bægeret hos de tyske politikere aldrig flydt over.

Jeg har i egenskab af præsident for de europæiske fødevarerarbejdere i EFFAT været med til at rejse pres mod Tyskland gennem EU i mere end 10 år, jeg har endda mødt EU's kommissionsformand Ursula von der Leyen, mens hun endnu var arbejdsminister i Tyskland.

Under coronaen har vi sammen med EFFAT lagt pres på EU's formandskab. Vi fyldte meget - også i de tyske medier, hvor vores forbunds næstformand Jim Jensen optrådte på tysk TV adskillige gange, bl.a. sammen med Brian Vestergaard, tillidsrepræsentant fra Danish Crown i Blans.

Vi har vist, at det godt kan lade sig gøre at drive moderne slagterier, som tjener penge, uden at være afhængige af de slavelignende forhold, der hersker blandt kolonnearbejderne. Det har gjort en forskel.

Tillykke til vores tyske kolleger i NGG for den politiske sejr, men også tillykke med den nye lønaftale, der hæver lønnen fra 9,60 EURO – det svarer til 72 kroner i timen – med 30 procent over 3 år. Nu håber vi, at udviklingen spreder sig og fortsætter, så vi også for alvor kommer til at se stigende lønninger i Polen, Italien og Spanien.

International solidaritet

Jeg havde egentligt håbet, at vi kunne have haft et par faglige tillidsrepræsentanter fra Colombia med som gæster på denne kongres, men som et af de lande i verden, der er hårdest ramt af corona, så var det ikke muligt.

Siden 2018 har vi sammen med Fagbevægelsens Ulandssekretariat støttet organisering af arbejdere indenfor den Colombianske kødindustri.

På Filippinerne, hvor vi igennem Nordisk Union støtter organiseringen af arbejdere i

fødevarerindustrien, har regeringen strammet sin terrorlovgivning, så fagligt aktive kan blive anklaget for terrorisme.

Den filippinske præsident har samtidigt opfordret bevæbnede bander til at gå efter de venstreorienterede.

Må jeg komme med et eksempel, der er til at tage og føle på. Hvis du vover at være tillidsrepræsentant for dine kolleger på Filippinerne, og du er lidt for dygtig, så kan ledelsen bestille et "rødt mærke" til dig hos myndighederne.

Et rødt mærke er ikke en fortjenstmedalje for godt fagligt arbejde. Det er et varsel om, at myndighederne vil opsøge dig og din familie og gennemrode dit hjem for at lede efter bevismateriale for terrorisme. Det er myndighedernes adgang til at sætte dig 24 dage i fængsel uden en anklage, med risikoen for efterfølgende at blive trukket for en domstol, med en anklage for at støtte terrorisme og risikoen for at komme flere år i fængsel.

Alligevel er der mennesker i Colombia og på Filippinerne, der bliver aktive i fagbevægelsen - og stiller op for deres kolleger i kampen for bedre forhold.

Jeg har selv besøgt fagbevægelsen i Filippinerne sammen med Nordisk Union. Vi besøgte nogle fagforeningsfolk, som forsøgte at organisere fiskerne. Fiskerne bliver sendt på havet i 2-3 måneder ad gangen til en løn, der er så ussel, at det slet ikke er nok til at leve for. Når de kommer i land, har de ikke mere på lommen, end da de tog afsted. Ejerne af skibene er naturligvis stinkende rige. Og når fiskerne er i land, bliver de stuvet sammen i blikskure - otte mennesker sammen med en spand i hjørnet til at skide i.

Jeg skal ærligt indrømme, at den slags oplevelser sidder dybt i mig. Derfor er det vigtigt, at vores solidaritet også omfavner vores kolleger i andre dele af verden, og at vi forhåbentlig en dag er med til at gøre en forskel. Også selv om vejen er lang.

Afslutning

Jeg har været faglig aktiv i Fødevarerforbundet NNF i det meste af mit voksne liv. Jeg har deltaget i et utal af kongresser igennem årene. Første gang i 1984. Også kongresser, som har været præget af drama og stor uenighed.

Jeg glæder mig til debatten, hvor vi også kan tale om alt det, som jeg ikke har nævnt her, men som er med i den skriftlige beretning.

Når jeg ser tilbage, gør jeg status over en kongresperiode, som på mange måder skiller sig ud.

Ja, på rigtig mange måder.

Pandemien ikke mindst.

Covid-19 har påvirket os alle.

Vi er rykket tættere sammen.

Vores fællesskab er blevet stærkere.

Men vi er også blevet dygtigere.

I vores politiske arbejde står vi nu et helt andet sted, end da vi tog afsked med hinanden på kongressen for 5 år siden.

Loven om tidlig pension er en kæmpemæssig sejr for os. Og ikke mindst for vores medlemmer. Det er en kraftpræstation af de største. Siden der blev åbnet for ordningen efter sommerferien, har 16.000 personer ansøgt. Ja, jeg sagde 16.000!

Kampen for værdig tilbagetrækning har også lært os, at det ikke nytter at stå på fløjen og råbe. Resultater får vi kun ved at samarbejde bredt.

Ved at være stædige.

Ved at være målrettede.

Ved at være omhyggelige.

Og ved at trække på alle gode kræfter i vores organisation.

I Fødevareforbundet NNF har vi hjertet på rette sted.

Også politisk.

Det står vi åbent ved.

Vi har set værdien af et langsigtet og tillidsfuldt samarbejde med Socialdemokratiet.

Men også i et fornuftigt samarbejde med andre partier. Ikke mindst med Venstre og Dansk Folkeparti.

Vi er en fagforening, der er båret af stærke og klare værdier.

Vi tror på, at de store skal tage hånd om de små.

Vi tror på, de bredeste skuldre skal bære de tungeste byder.

Men vi ved også, at selv den største, selv den bredeste skulder kan miste kraften.

Som muskelbundet Steen, der igennem et langt arbejdsliv som rørsmed, flyttemand og slagteriarbejder altid stod klar, når andre havde brug for hans hjælp.

Men som til sidst selv måtte give op med smerter i muskler og led.

Det er her, vores fællesskab træder til.

Det er her, vi løfter byrden af skuldrene på dem, der har banet vejen for os.

Det er her, vi i Fødevareforbundet NNF virkelig gør en forskel.

Tak for ordet.

Rigtig god kongres.